

KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM, DEBRECEN
TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR

Fekete István–Hollósi Gábor
Serfőző József–Szabó Péter

ÁLTALÁNOS ÉS ÖSSZEHASONLÍTÓ ÁLLATÉLETTAN

I.

KÉZIRAT

2. változatlan utánnnyomás

TANKÖNYVKIADÓ, BUDAPEST 1971

TARTALOM

HEMOLIMFA ÉS VÉR	3
A hemolimfa és vér szerepe az ozmózis szabályozásában	3
A hemolimfa- és vérpigmentek sajátosságai	8
A hemeritrin	9
A hemocianin	9
Hemoglobin	11
A klorokruorin	14
A hemovanadin	14
A hemolimfa és a vér oxigénkapacitása	15
Az oxigenált pigmentek disszociációs görbéi	19
A hemolimfa és a vér széndioxid szállítása	27
A hemolimfa és a vérplazma élettani szerepe	32
A hemolimfa és vér védőfunkciói	38
Immunanyagok a vérben	42
Vércsoportok	43
A Rhesus (Rh)-faktor	45
Vércsoportok a különféle állatfajokban	46
A hemolimfa és vér alvadásának szerepe a szervezet védekező reakcióiban	48
A KERINGÉSI RENDSZER ÉLETTANA	51
A pulzálószervek szerepe a keringésben, a szív típusai	52
A szív működés jellemzői	53
A szív működés szakaszai	53
A vérkeringés motoros szerveinek összehúzóási ritmusai	54
A szív perctérfogata	56
A szív alkalmazkodó képessége	58
A szív működési árama (EKG)	60
A szív beidegzése	65
A szív önálló működése, automatíája	66
A szív működés extrakardiális szabályozása	70
Az extrakardiális idegi hatás humorális mechanizmusa	72
Az érrendszer működése	74
A testfolyadék keringése az artériákban	74
A kapilláris keringés	75
A vénás keringés	77

A vérnyomás az erekben	79
Az artériás vérnyomás jellemzői	80
Az artériás vérnyomás nagysága a különböző állatokban	82
A testfolyadék áramlási sebessége az érrendszerben	84
Az érműködés idegi és humorális szabályozása	86
A szív-érrendszer működésének reflexes szabályozása	90
A NYIROKKERINGÉS	93
A LÉGZÉS ÉLETTANA	99
Bevezetés	99
A diffuz légzés	101
Respirációs kvóciens	103
A gyűrűsférgék légzőfunkciói	105
A rákok légzése	105
A rovarok légzése	108
A puhatestűek légzése	113
A halak légzésének élettana	116
Az uszóhólyag élettani szerepe	119
A kétéltűek légzése	122
A hüllők légzésének élettana	124
A madarak légzése	126
Az emlős állatok légzése	130
Az oxigénfelvétel és széndioxidleadás mechanizmusa a tüdőben	134
Az emlős állatok légzésének szabályozása	136
A hid és magasabb agyterületek légzésszabályozó funkciója	141
A vízbemerülő emlősök légzésszabályozása	141
A méhen belüli légzőmozgások	142
AZ ÁLLATOK TÁPLÁLKOZÁSÁNAK ÉLETTANA	145
Bevezetés	145
Az egysejtű állatok táplálkozása	147
Csalánozók táplálkozása	151
A laposférgék táplálkozásának élettana	152
A hengeresférgék emésztése	154
A gyűrűsférgék táplálkozása	155
Az izeltlábuak táplálkozása	157
A rákok táplálkozása	157
A pókszabásuak táplálkozása	159
A rovarok táplálkozása	160
A puhatestűek emésztése	164
A gerinces állatok táplálkozásának élettana	166
A halak táplálkozásának élettana	167
A kétéltűek táplálkozása	169
A madarak táplálkozásának élettana	170
Az emlős állatok táplálkozásának élettana	173
A tápanyagok felszívódásának élettana	178
A máj szerepe a felszívódott anyagok átalakításában	179

Az emlős állatok emésztőrendszerének idegi és hormonális szabályozása	183
A kérődző állatok emésztése	187
A VITAMINOK	191
A vitaminok felfedezésének rövid története. A vitaminok fogalma .	191
A vitaminok szerkezete és jellemző tulajdonságai	192
A vitaminok élettani jelentősége	193
A vitaminok felosztása	194
A vízoldékony vitaminok	195
B ₁ -vitamin	195
B ₂ -vitamin	197
Nikotinsav	198
B ₆ -vitamin	200
B ₁₂ -vitamin	201
Fólsav	202
Biotin	203
Pantoténsav	204
Egyéb B-csoportba tartozó vitaminok	205
C-vitamin	206
P-vitamin	208
Zsíroldékony vitaminok	208
A-vitamin	209
D-vitamin	211
E-vitamin	212
K-vitamin	213
Essenciális zsírsavak	214